La Bulteneto

Numero 52 Julia Isbrücker-Jaro 2020

DULINGVA MAGAZINO ELDONATA EN VIENO

ZWEISPRACHIGES MAGAZIN AUS WIEN

Neformala diverseco

Oswald OBERHUBER

1931 - 2020

La Bulteneto

Numero 52 Julia Isbrücker-Jaro 2020
Aliaj numeroj kiel pdf: bitoteko bulteneto

Tekstoj: Renate Klag kaj Walter Klag 2020

Redaktejo - eldonejo - presejo:
Rudolfinergasse 8/11, 1190 Vieno, Aŭstrio, Eŭropa Unio

esperanto@chello.at

Unverkäufliche, private Ausgabe - Nevendebla, privata eldono

Citaĵoj de Oswald Oberhuber

„Ĉio, kion oni formetas, ŝovas flanken, konservas, povas esti arto.“
„Ĉiu solvo, ĉiu preta koncepto, estas falsa post finfaro.“

Fotoj: Walter Klag, 2016, en la ekspozicio en Muzeo Belvedere 21

kaj 2020 en la metrohaltejo Landstraße, Vieno.

Biografieto

1931	Naskiĝo en Merano, Suda Tirolo, Italio.
1940	La familio Oberhuber devis translokiĝi al Innsbruck en Norda Tirolo pro kontrakto inter la faŝismaj Germana Regno kaj Italio.
1945-1949	Vizito de metia lernejo, fako skulptado, en Innsbruck. Kontakto kun la moderna franca arto. Unuaj abstraktaj desegnoj, neformalaj skulptaĵoj kaj literaturaj verkoj.
1952	Unua ekspozicio de propraj verkoj, nome skulptaĵoj kaj grafikaĵoj.
1960	Edziĝo al Elisabeth Hohenbruck; tri infanoj el tiu geedziĝo.
1961	Realigo de la Moderna Galerio en Innsbruck.
1962-1965	Grandegaj memportretoj „Mi kiel Infano“ kaj „Dentobildoj“. Sekve multaj ekspozicioj, fondo de arta gazeto.
1973	Arta gvidanto de la fama „Galerio Proksime de la Katedralo Sankta Stefano“ en Vieno (ĝis 1979), kaj profesoro en la Akademio por Figura Arto en Vieno.
1979-1995	Oberhuber estas rektoro de la Universitato por Figura Arto en Vieno.
Ekde 1982	Multaj ekspozicioj en Aŭstrio kaj eksterlande; diversaj premioj.
1983	Edziĝo al Rosemarie Schwarzwälder (ekde 1978 ŝi gvidas la aferojn de la „Galerio Proksime de la

Katedralo Sankta Stefano“); du infanoj el tiu geedziĝo.

2013 Arta kreado de la fera kurteno de la Viena Ŝtata Operejo.

2016 Granda ekspozicio en muzeo Belvedere 21 en Vieno.

2020 Oswald Oberhuber mortas en Vieno.

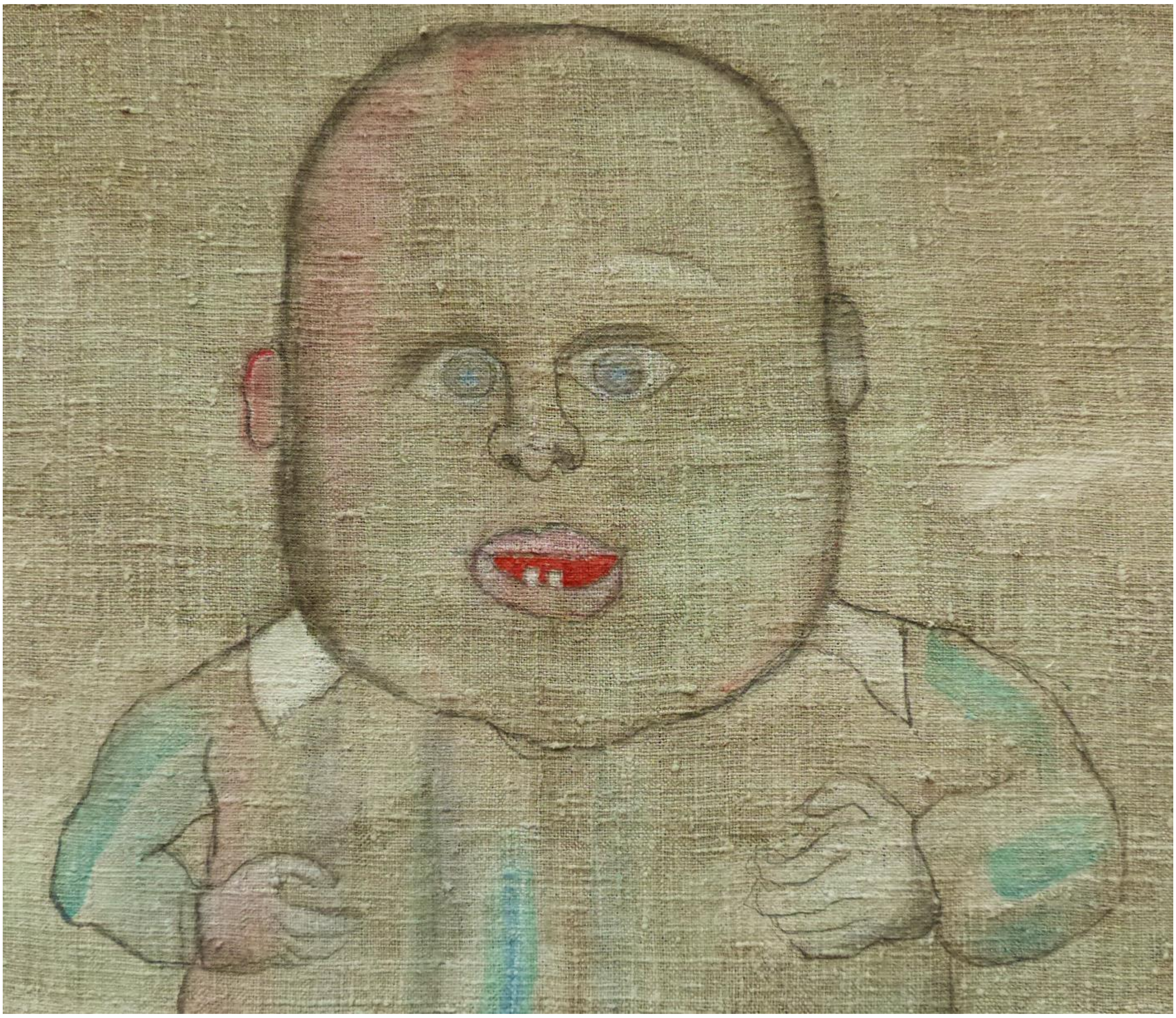

Oswald Oberhuber: Memportreto „Mi kiel infano“ 1965 (eltranĉaĵo). Diversaj teknikoj, sur juto. Privata posedaĵo.

Oberhuber estas unu el la plej influhavaj artaj personecoj en Aŭstrio. 300 objektojn el lia verkaro – la plej granda ekspozicio tia ĝis nun - montris la muzeo 21er Haus (Aktuale „Belvedere 21“) en Vieno 2016:
Neformalaj skulptaĵoj, desegnaĵoj, pentraĵoj, muntobildoj, grandaj laboraĵoj sur lino kaj tiel plu.

Ideologio de daŭra ŝanĝo

„Oni ne kreu stilon. Ĉiu bildo estu io nova. Iam venas rutino kaj vi scias la rezulton. Kiam mi sentis tion, mi enuis.“
Tiun principon de daŭra transformado Oswald Oberhuber sekvis ne nur kiel artisto, sed ankaŭ kiel ekspozicia organizanto, galeriisto kaj universitata profesoro.
Kvankam Oberhuber proklamis la „ideologion de daŭra ŝanĝo“ li produktis ankaŭ seriojn kaj lukris tiel multe da mono. Pri tio li parolis en la muzeo „Belvedere 21“.

Germanlingva prelego de Oswald Oberhuber en muzeo 21er Haus (aktuala nomo „Belvedere 21“):
Vortrag von Oswald Oberhuber im 21er Haus, 24. April 2016:
https://www.youtube.com/watch?v=0mh2Ir06Dqc

Meze: „Langer Hals“ (Longa Kolo), bronzo, 1949.
Maldekstre: „Kein Klang“ (Neniu Sonorado), 1952.

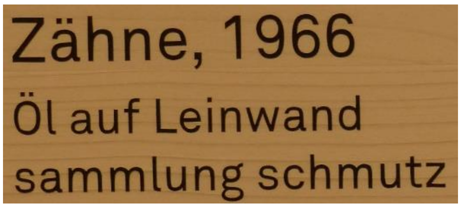

Oswald Oberhuber: Dentoj. Oleo sur lino, 1966.
Kolekto Schmutz [ŝmuc].

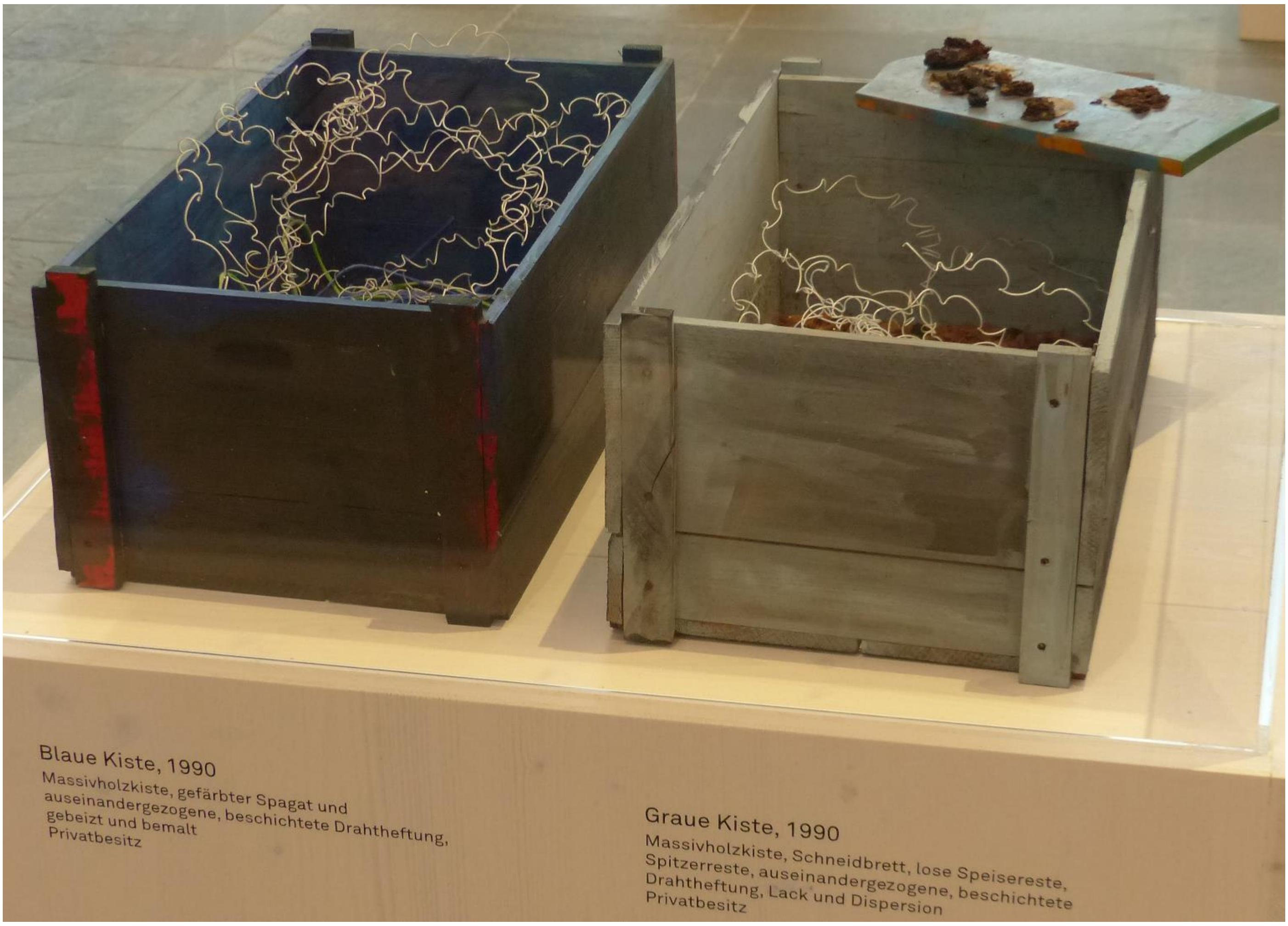

Oswald Oberhuber: Blua kaj griza kestoj 1990.
Diversaj teknikoj. Privata posedaĵo.

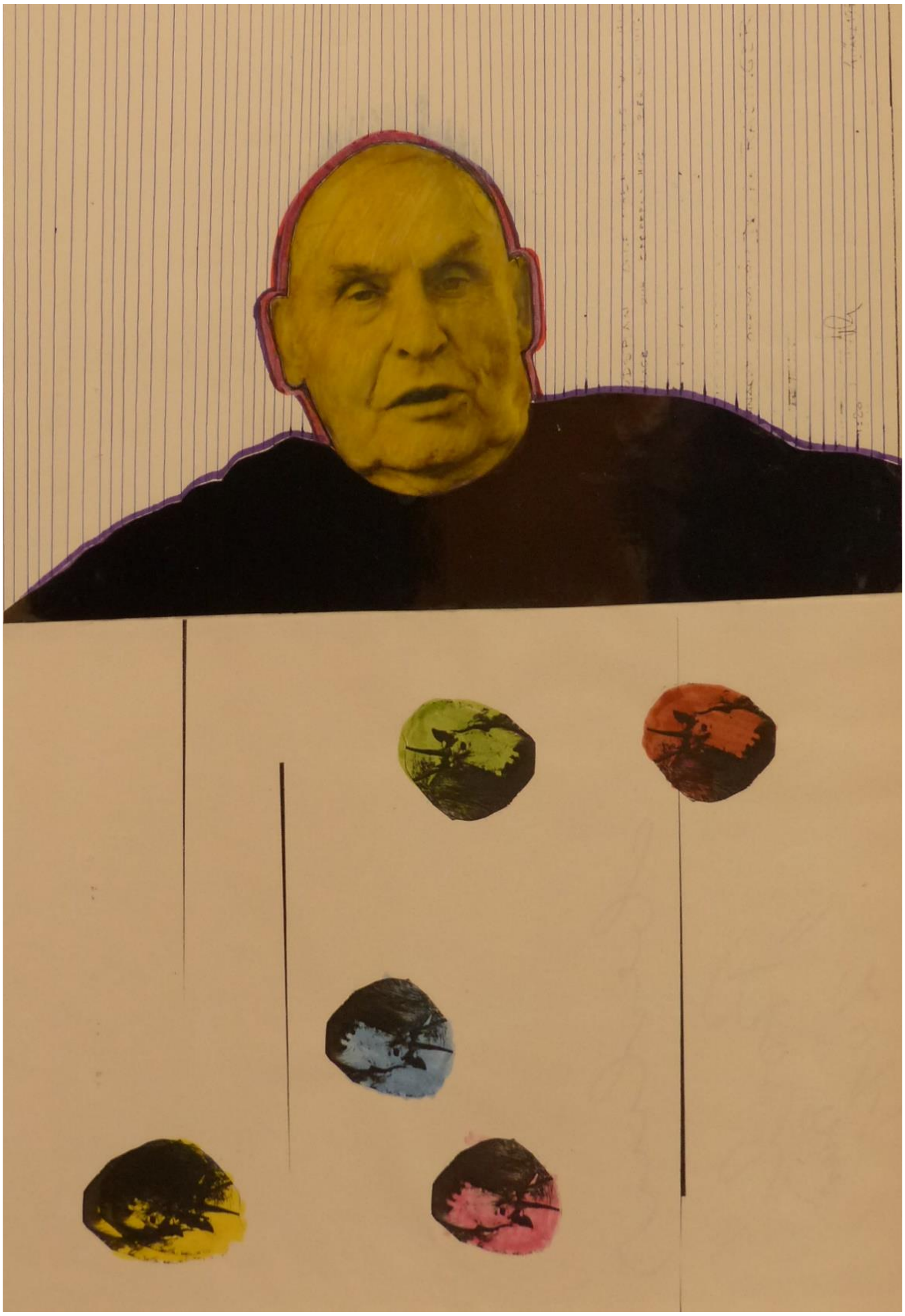

Zu alt – als Bock, 2011
Collage, Papier, bedruckte Kunststofffolie, Kugelschreiber, Farbstift und Filzstift
Privatbesitz

Oswald Oberhuber: Tro maljuna – kiel boko.

Diversaj teknikoj. Privata posedaĵo.

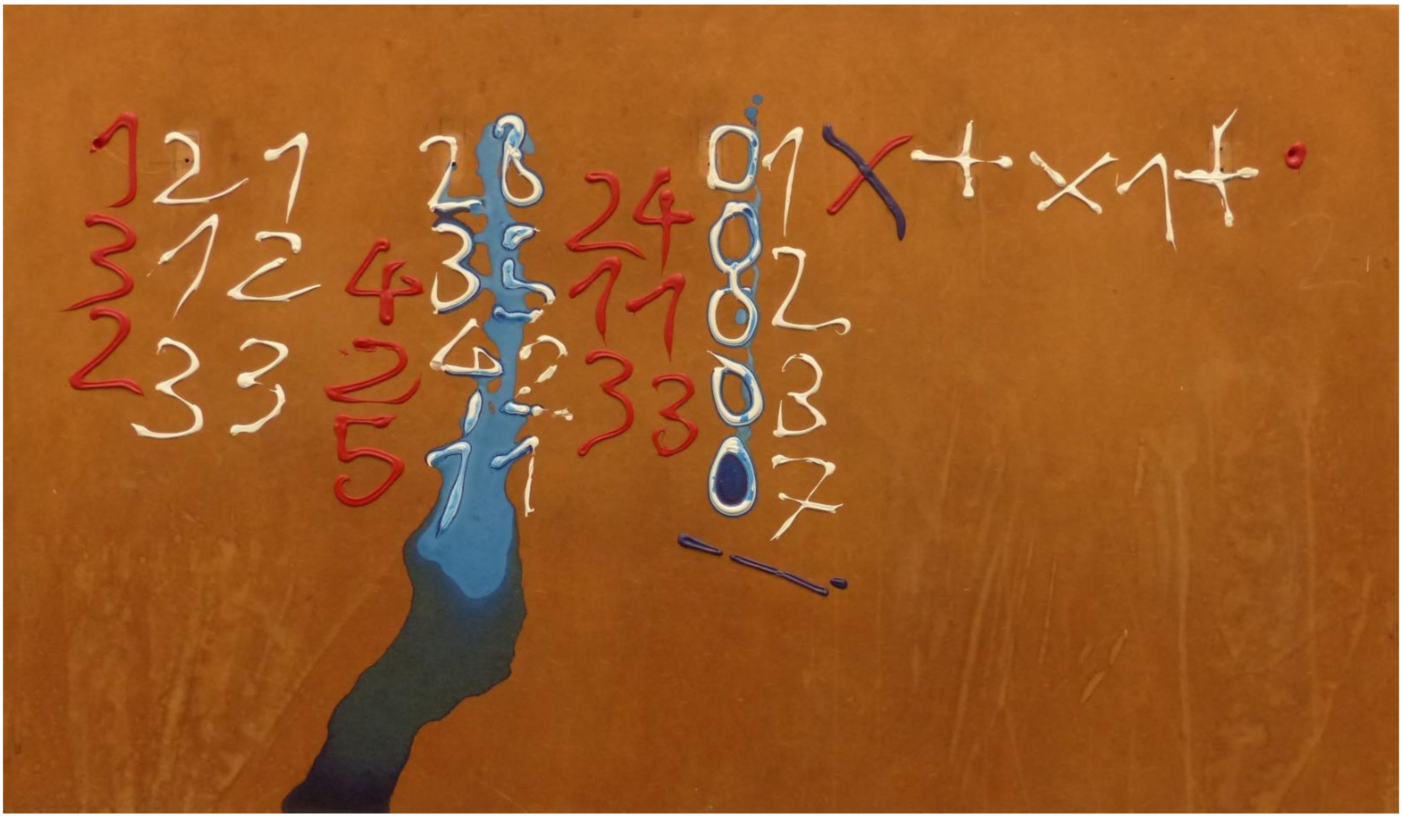

Oswald Oberhuber: Nombroj, 1952.
Universalmuseum Graz, Neue Galerie.

Ekde 1948 nombroj kaj literoj/skribo okupadis la artiston. Li rigardis ilin – speciale la nombrojn – kiel formojn; la seria aŭ ripetada uzo de tiuj formoj gravis por Oberhuber en lia kreado de Nombraj Bildoj kaj de Skribitaj Bildoj. Por fari bildon el literoj/skribaĵo li enkadrigis fortoplenan tekston per abstrakta formo. Literoj de skribita vorto pere de enkadrigo iĝis formala valoro. Kutime skribita vorto pli multe valoras pro enhavo ol pro formo. Sed la formo ja gravas ekzemple en kaligrafia teksto de Ekstrema Oriento, kaj ankaŭ en la arto de Informel. La artiston interesis la formo de skribaĵo kaj la rigardo al teksto precipe kiel bildo. El serio de tiaj skribitaj bildoj li faris tiel nomatajn bildromanojn. Laŭ la artisto oni memkompreneble povas ankaŭ legi kaj pensi pri la enhavo de iu „teksta bildo“. „Skribitaj Bildoj“ kaj „Nombraj Bildoj“ prezentas esencan kaj fundamentan verkaron de Oswald Oberhuber.

Informel: Termino por diversaj stiloj de abstrakta (negeometria, senobjekta, neklasika) arto. Informel estas vorto, kiu karakterizas kunan artistan sintenon, sed neniakaze kunan artistan stilon.

En la haltejo Landstraße [landŝtrase] de la viena metrolinio U3
Oswald Oberhuber dezajnis unu longan vandon en la jaro 1989.
Ĝi estu kontrasto al la ĉiutaga vivo.
Oni vidas gajajn figurojn de ludemaj bestoj.

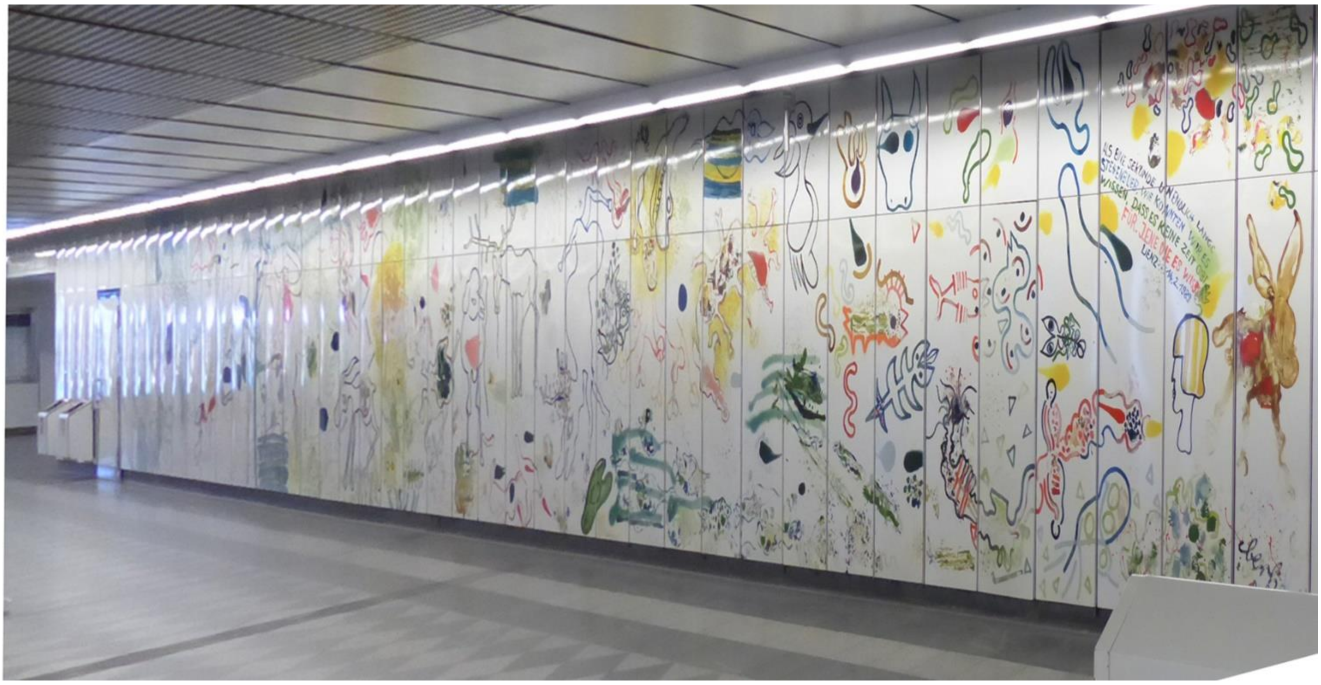

Naskita 1931 en Merano (Suda Tirolo). Fondinto de la neformala plastiko.
1958 Fondinto de la Daŭra Ŝanĝo en la Arto.
Ekspozicioj en Aŭstrio kaj eksterlande ekde 1952.
Ekde 1973 profesoro en la Altlernejo por Aplikita Arto.
1979-1987 Rektoro de tiu alternejo.
Ekde 1987 Direktoro de la Instituto por Muzeologio.

Kiam unu sekundo senfine longe haltis, kiel ni kapablis tion scii,
ke ne ekzistas tempo. Por tiuj, kiuj ĝin scias.
Lienz [lienc] (ĉefurbo de Orienta Tirolo).
La 14an de februaro 1989.

Informoj kaj anoncoj

Angebot

DIE SILBERMÜNZE-MEDAILLE
100 STELOJ
EIN SPITZENPRODUKT DER MÜNZE ÖSTERREICH

Anlass: 150. Wiederkehr des Geburtstages von René de Saussure am 17. März 2018

Er war ein Schweizer Sprachwissenschaftler und der Erfinder des universellen Geldes.
Sein Bruder Ferdinand de Saussure war der Begründer der modernen Linguistik.

Limitierte Auflage: 1000 Stück, keine Nachprägungen. Durchmesser: 37 mm.
Oberfläche: Stempelglanz - PP. Lieferung in einer Kunststoffkapsel.
Masse: 1 Unze Feinsilber 999/1000 (31,1 Gramm). Zertifikat wird mitgeliefert.
Aus gesetzlichen Gründen ist die Silberpunze 925 aufgeprägt.
Herausgeber und Entwerfer: Mag. Walter Klag.
Künstlerische Feinarbeit: Mag. Helmut Andexlinger, Chefgraveur der Münze Österreich.
Hersteller: Münze Österreich, Wien 3., Am Heumarkt 1; muenzeoesterreich.at
Die Münze Österreich ist eine 100%ige Tochter der Österreichischen Nationalbank.

Preis 60 € einschließlich der Versandkosten (gilt für Euro-Länder).

Lieferung nach Vorauszahlung des Betrages. Bitte schreiben Sie die genaue Zustelladresse (gegebenenfalls auch die Wohnungsnummer) an esperanto@chello.at.

Mag. Walter Klag, Rudolfinergasse 8/11, 1190 Wien, Aŭstrio.

La renaskiĝo de la Steloj

Antaŭ kvin jaroj kaj duono, dum FESTO 2012 en Métabief, Alexandre 'Alekĉjo' Raymond venis al mi kun freneza sed interesa ideo: eldoni Esperanto-monon. Tiutempe FESTO multe inovaciis, ĝi eldonis proprajn tasojn, ĉemizojn kaj pli. Dum la renkontiĝo grupo de homoj ĉirkaŭ tablo diskutis kiel aspektu la moneroj, kiom ili valoru kaj kiel ili funkciu.
Post la somero Alekĉjo kontaktis kun presejo de plastaj moneroj por taksi, kiom realigebla estas la ideo. La plano fine aspektis jena:

- Estu moneroj de 1, 3 kaj 10 Steloj. Tio ebligos rapidan pagadon de diversaj eblaj monsumoj.
- La moneroj estu malsamkoloraj kaj malsamgrandaj, por ebligi facilan kaj rapidan uzon.
- La koloroj estu ruĝa, flava kaj verda, kaj la simboloj gufo, papago kaj krokodilo.
- La valoro de unu Stelo egalu al la plej malgranda kutima elspezo en trinkejo aŭ gufujo, do unu taso da teo aŭ unu glaso da kolao.

La finaj desegnoj estis senditaj kaj 3000 moneroj estis presitaj en oktobro 2012. Bonŝance en la fino de oktobro okazis malgranda renkontiĝo, kiun mi kunorganizis: Klaĉ-Kunveno Post-Somera en Nederlando. Ĝi estis perfekta por testi la novan monsistemon. La publiko ŝatis la monerojn, kaj sukcesis adaptiĝi al ĝia uzado. Post KKPS la Itala Esperanto-Junularo iĝis kuninvestanto de la projekto.
La originala valoro estis difinita kiel 4,2 Steloj en unu eŭro. Poste la valoro estas ligita al la inflacie kompensitaj valoroj de eŭro, realo kaj zloto kun pezoj de 76%, 20% kaj 4%. Do same kiel la antaŭa Stelo, tiu ĉi Stelo teorie tenos sian valoron. Ekde 2012 ĝis 2017 la valoro de unu eŭro en Steloj variis inter 4,040 kaj 4,581.
La Steloj estas ĉefe uzataj en trinkejo de junularaj Esperanto-renkontiĝoj. Ili estas valida pagilo en KKPS 2012-2017, IJF 2013-2017, JES 2012 kaj 2017, SES kaj FESTO 2013 kaj IJK 2015. Krome ili uziĝis en kelkaj trajnkaravanoj kaj eblas mendi ilin poŝte ĉe Alekĉjo aŭ Roĉjo.
La avantaĝoj de Steloj en trinkejo estas la facila uzo, la malalta pezo relative al metalaj moneroj, kaj la fiero havi specialan Esperanto-monon. La ĉefa malavantaĝo estas la bezono interŝanĝi alian monon kontraŭ Steloj en la komenco de la renkontiĝo.
La kvanto presita en 2012 devus sufiĉi por uzo en eĉ la plej grandaj junularaj renkontiĝoj. Se ilia uzo aŭ kolektado ekster la junulara movado ankaŭ kreskos, tiam dua presado estos pripensinda.
Rogier 'Roĉjo' Huurman

Bildoj: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo
Bonvolu mendi la plastajn Stelojn ĉe rogier.huurman@gmail.com

Julia Isbrücker-Jaro 2020

Invito al kunlaboro

2020 estas la 100a datreveno de la 12a Universala Kongreso en Hago (1920). Julia Isbrücker kunorganizis ĝin. La realigo de tiu kongreso pruvas, ke ankaŭ granda milito ne povas neniigi nian lingvon. Julia kunfondis Internacian Esperanto-Instituton kaj Universalan Ligon kaj kuneldonis la metalajn Stelo-monerojn, kies nominaloj estas 1, 5, 10 kaj 25 Steloj.

Sur la monero Julia Isbrücker, desegnita de mag. Helmut Andexlinger, la ĉefdezajnisto de Münze Österreich, 2020.

2020 aperas arĝenta 50-Stela monero por la honoro de Julia Isbrücker:
Maso 30 gramoj da arĝento 925/1000, diametro 40 mm, eldonkvanto 300.
Prezo 60 € inkluzive de la sendokostoj (validas por eŭro-landoj).

Bonvolu sendi al mi tekstojn kaj fotojn de kaj pri Julia. La kolektita materialo aperos kaj en la formo de vikipediaj artikoloj en diversaj lingvoj kaj kiel broŝuro. En la fina eldonaĵo via nomo estos menciita.

Walter Klag, esperanto@chello.at

Esperanto-Numismatika Asocio

Pro la ĝis tiam kompleta manko de tia projekto, en 2013 estis fondita la fakgrupo „Esperanto-Numismatika Asocio” (ENA) kun revuo „Esperanta Numismatiko”, probable la ununura tia fakgrupo en la historio de Esperanto.

La instiga fakto estis la konstato, ke en Esperantujo la propra trezoro je moneroj kaj medaloj estas apenaŭ konata, eĉ ne en la vasta rondo de kolektantoj. Kaj tiuj, kiuj scias, ke vere ekzistas tiaj belaĵoj, supozas, ke ili estas kvante kaj kvalite tute malgravaj. Tial, unu el la ĉefaj celoj de la nova fakgrupo estas montri al la esperantistoj kaj al la cetera mondo, ke esperantaj numismatikaĵoj estas kolektindaj kaj nepre pristudendaj artefaktoj. Kroma celo estas plejeble baldaŭ kompili kaj eldoni katalogon kaj enciklopedian terminaron.

La membro-kvanto de ENA kreskis dum nur kvin jaroj ĝis 138 individuaj membroj kaj 21 esperantaj organizaĵoj, bibliotekoj kaj muzeoj, en 42 landoj dise en la mondo.

Agrable por ni kaj vi estas sendube, ke la asocio ne havas estraron, do ankaŭ ne kasiston!

Tial oni rajtas SENPAGE aliĝi (sufiĉas respondi: „Mi konsentas aliĝi”). Krome la *NUR PERRETA* revuo estas tute SENKOSTA! Kaj tio neniam ŝanĝiĝos!

Post aliĝo, vi tuj ricevos perrete ĉiujn jam aperintajn kaj sekve ĉiujn aperontajn numerojn, 4 numerojn jare.

Nian anoncon vi trovos ankaŭ en la Jarlibro de UEA. Se vi deziras kromajn informojn, ne hezitu kontakti nin tiel: bert.boon@skynet.be

Vi rajtas unue peti provnumeron! Vi decidos poste!

Kun numismataj kaj samideanaj salutoj,

Bert Boon
Iniciatoro de ENA, ĉefredaktoro de „Esperanta Numismatiko”

Sprachencafé

Möchten Sie eine neue Sprache lernen? Oder Ihre Fremdsprachkenntnisse auffrischen? Dann kommen Sie zum Sprachencafé der WMW Friends im cook.café & bistro in der wunderschönen Säulenhalle!

Sprachen: Arabisch, Deutsch, Englisch, Esperanto, Indonesisch und Spanisch.
Eine Kooperation der WMW Friends mit duolingo
Treffpunkt: Säulenhalle

Im Wiener Weltmuseum findet jeden zweiten Montag ein Sprachencafé statt.

Termine: eventa servo austria

Internationales Esperanto-Museum

Wien 1., Herrengasse 9
Haltestelle Herrengasse der U3
☏ 0043 1 534 10 730   🖳 esperanto@onb.ac.at

Öffnungszeiten: Dienstag bis Sonntag 10 bis 18 h
Donnerstag 10 bis 21 h

Esperantokurse und Führungen auf Anfrage.

Im selben Haus befinden sich auch die
Sammlung für Plansprachen,
die
Musikaliensammlung
und das
Globenmuseum